

Resume af visionsaftalen med Randers Kommune:

Baggrund:

Randers Kommune er en kommune med et indbyggertal på 98.265 fordelt på 748 km².

Randers Kommune har udarbejdet en prognose for befolkningsudviklingen frem til 2031. Denne prognose viser, at det forventes, at antallet af borgere vil stige fra 98.261 borgere primo 2018 til 104.443 borgere primo 2031. Det er særligt aldersgruppen 60+, hvor der kan ses en stigning i befolkningstallet.

37% af borgerne i kommunen over 16 år er moderat overvægtige, og 19% er svært overvægtige. Samtidig viser tal fra Den Nationale Sundhedsprofil, at 20% af samme aldersgruppe er fysisk inaktive. Denne andel har været signifikant stigende i perioden 2010-2017.

Den Nationale Sundhedsprofil viser, at 54% af borgerne i Randers Kommune over 16 år er aktive i fritiden. Fritidsaktiviteterne sker blandt andet i kommunens 182 idrætsforeninger. Omkring 72% af børnene mellem 0 og 12 år er foreningsaktive, 68% af de 13-18-årige, 66% af de 19-24-årige, 28% af de 25-59-årige, mens den laveste foreningsdeltagelse ses hos seniorerne, hvor omkring 25% er aktive i en forening.

Randers Kommune har i mange år været aktive og gjort en indsats for at skabe gode rammer for foreningsdeltagelse. Ligeledes har kommunen arbejdet for at skabe attraktive byrum, parker og aktivitetsområder. Som visionskommune vil Randers Kommune bygge videre på de gode idræts- og bevægelsesaktiviteter, indsatser og projekter, der allerede foregår. Visionen skal skabe aktiviteter, rum og rammer, der fremmer borgernes lyst og motivation til at dyrke mere idræt og motion.

Målsætning:

De overordnede målsætninger for Randers Kommune som visionskommune 2019-2023:

- Andelen af inaktive skal falde fra 20% til 17%, hvilket svarer til ca. 2250 færre inaktive borgere i 2023.
- Andelen der dyrker idræt og motion i fritiden skal stige fra 54% til 58%, hvilket svarer til 3000 flere i 2023.
- Antallet af CFR-registrerede medlemmer skal stige til 44.432, hvilket svarer til at minimum 2500 af de nye aktive/mere aktive skal blive medlemmer i fritidslivet.
- Endvidere skal der ses en generel stigning i antallet af medlemmer, der dyrker idræts- og bevægelsesaktiviteter i andre folkeoplysende foreninger (f.eks. patientforeninger og aftenskoler).

Indsatsbeskrivelse/Indsatsområder:

For at nå de overordnede målsætninger, vil der blive arbejdet inden for en række overordnede indsatsområder:

1. Udvikling og samskabelse med foreninger

Foreningslivet skal inddrages, motiveres og engageres. Der skal skabes nødvendige samarbejder med foreninger og træningsfællesskaber. Foreningsudvikling skal generelt være i centrum, da foreningsidrættens værdier er essentielle for et samlet løft og sammenhængskraft i kommunen. Et særligt fokus vil være opstart og udvikling af aktiviteter, der kan inspirere og motivere inaktive.

Indsatsen på foreningsområdet skal tage udgangspunkt i foreningsudvikling eksempelvis med fokus på ledelse, IT-løsninger, kommunikation og aktivitetsudvikling. Visionen skal ydermere understøtte foreningerne i deres arbejde med at rekruttere flere frivillige trænere og ledere.

2. Sundhed

Udviklingen i idrætsdeltagelsen blandt voksne viser, at væksten er størst i de aktiviteter, hvor den sundhedsmæssige og kropslige effekt er den primære motivation. Der er allerede i kommunen et stort fokus på sundhed og gode erfaringer med, hvordan sundhedsområdet kan indgå i frugtbart samarbejde med lokale idrætsforeninger om tilbud målrettet motionsuvante.

Et af indsatsområderne vil være et særligt fokus på at facilitere lokale motionsaktiviteter rettet mod udsatte og sårbare grupper af borgere.

DGI og DIF har søgt om at være en del af Satspuljeaftalen om 'Motion og fællesskaber på recept'. Såfremt der indgås aftale, er Randers Kommune interesseret i at indgå som en af de kommunale aktører i projektet.

Visionsarbejdet skal videreføre og udvide de muligheder, der ligger i samarbejdet mellem aftenskoler, patientforeninger, bibliotekerne, aktivitetscentre, institutioner, psykiatriens hus, forsamlingshuse og foreninger. Desuden skal visionssamarbejdet lave tilbud til borgere, så de kan inkluderes eller fortsætte i et socialt fællesskab og forbedre deres fysiske og mentale sundhed.

3. Seniorer

Antallet af aktive seniorer i foreningslivet i Randers Kommune er markant lavere end i flere andre østjyske kommuner. Med afsæt i Facilitetsstrategien skal der arbejdes med rum og rammer, der muliggør, at målgruppen kan være aktive i lokalområdet.

For at få flere aktive seniorer skal de lokalområder, hvor der ikke er organiseret senioridræt, kortlægges. I samarbejde med lokale interessenter som foreninger, aftenskoler, Ældresagen, frivillige og omsorgsrådet skal der udvikles nye bevægelsestilbud.

For at skabe synlighed om de senioridrættstilbud, der allerede eksisterer og løbende kommer til, skal der i et samarbejde med de forskellige aktører udarbejdes et overblik over tilbud til målgruppen. Oversigten skal danne baggrund for såvel en kommunikations- og rekrutteringsstrategi for de eksisterende tilbud.

4. Udsatte

Det er dokumenteret, at borgere med ingen eller lav uddannelse, samt borgere i socialt udsatte boligområder er en befolkningsgruppe, der halter bagefter, når det kommer til en aktiv fritid.

Tal fra UU Randers viser, at der i Randers Kommune er ca. 600 elever fra 7-9. klassetrin, der er erklæret ikke egnede til at påbegynde en ungdomsuddannelse, og at der gennemsnitligt vil være 400 borgere i alderen 15-25 år tilknyttet FGU (Forberedende Grunduddannelse) i Randers. Disse målgrupper opleves at forsvinde fra foreningsidrætten i en ung alder. Med udviklingen af nye ungdomsmiljøer i foreningsregi vil idrætsaktiviteter bidrage til at hjælpe disse unge på vej mod uddannelse, arbejdsmarkedet og et sundere

liv. Med visionen skal der derfor laves initiativer, som kan understøtte og udvikle ungdomsmiljøerne i foreningsidrætten – i samarbejde med de unge.

I dag er der 1.291 handicappede borgere, som har bopæl i Randers Kommune. På nuværende tidspunkt tilbyder tolv foreninger og aftenskoler 14 forskellige idræts- og bevægelseshold målrettet handicappede. I visionsperioden skal samarbejdet styrkes på tværs af forvaltninger, med Danske Handicaporganisationer, Parasport Danmark og andre relevante aktører, så borgere med handicap kan blive tilbudt flere aktivitets- og fritidsaktiviteter inden for det idrætslige område. Herunder skal der sigtes mod, at målgruppen inkluderes i foreningsidrætten og dets fællesskab.

5. Børneområdet

Med udgangspunkt i en helhedstænkning er der nogle klare perspektiver i at sikre, at der arbejdes sammenhængende med idræt og bevægelse fra dagtilbudsområdet, gennem skolen og til ungdomsuddannelserne.

Undersøgelser viser, at op mod hvert 3. barn har motoriske problemer, når de begynder i skole, hvilket har indflydelse på barnets fremtidige læringsforudsætninger. Dagtilbudsområdet har med sin struktur gode vilkår for at arbejde med børns motoriske udvikling. Med udgangspunkt i at skabe bevægelsesfremmende læringsmiljøer skal der laves en strategisk indsats, som skærper det pædagogiske personales fokus på motorik. Det kan være med konkret inspiration fra motorikvejleder suppleret af inspirationsmateriale.

Der skal i folkeskolen arbejdes hen mod at styrke kvaliteten af de 45 minutters daglig idræt og fysisk aktivitet i folkeskolerne i Randers Kommune. Det overordnede formål med det er at fremme elevernes forudsætninger for læring, trivsel og udvikling. Samtidig skal det fremme elevernes generelle sundhed og idrætsdeltagelse. Der udformes en model, som sikrer, at lærere og pædagoger har de nødvendige kvalifikationer til at arbejde med idræt og bevægelse.

Inddragelse og samarbejde med det lokale foreningsliv og idrættens organisationer vil kunne styrke indsatsen. Samtidig vil det fremme elevernes lyst og interesse for foreningslivet. Der skal udvikles en model for, hvordan skole, ungdomsuddannelserne og foreningslivet skal samarbejde om uddannelse af fremtidens unge trænere og ledere.

På ungdomsuddannelserne er der et potentiale for at imødekomme en stor gruppe af inaktive unge. Det lokale foreningsliv kan her ses som en ressource, ligesom et fokus på at lave en ny forening med udgangspunkt i målgruppen kan være relevant.

6. Landdistrikter

Landdistrikterne er et centralt indsatsområde, da idrætsdeltagelsen er væsentlig mindre end i byerne, og da foreningerne i landdistrikterne står med særlige udfordringer i forhold til at kunne matche den løbende udvikling i f.eks. nye aktivitetsformer.

Mere end en tredjedel af Randers Kommunes befolkning bor uden for Randers by, hvilket betyder, at der er et kommunalt ønske om at skabe dynamik, vækst og udvikling i landdistrikterne. Dette skal ske i tæt samarbejde med Landsbyklyngen Kronjylland og de udviklingsplaner, der er lavet for de enkelte landsbyer, hvor eksempelvis rekreative områder, stier og cykelstier er prioriterede indsatsområder i flere af udviklingsplanerne.

Udviklingen af idrætsforeninger vil derfor blive prioriteret højt, så de har forudsætningerne for at igangsætte initiativer, der kan tiltrække nye målgrupper lokalt.

7. Byen til vandet

I Randers Kommune ses et potentiale for de vandsportsklubber, der benytter fjorden og Gudenåen. Til at understøtte denne udvikling har Sundheds-, idræts- og kulturudvalget bevilliget midler til en række af vandsportsklubberne. I forhold til at skabe synlighed og interesse på vandsportsaktiviteter generelt bør der arbejdes med fleksible medlemsformer, muligheden for 'kom og prøv' aktiviteter og lignende. Fokus skal være på at tiltrække nye målgrupper til vandet samt at skabe aktiviteter med et sundhedsfremmende sigte.

8. Faciliteter, rum, og rammer

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget i Randers Kommune har medio 2018 vedtaget en facilitetsstrategi. Strategien skal med udgangspunkt i fire indsatsområder bidrage til at sikre en hensigtsmæssig planlægning og forvaltning af idrætsfaciliteterne i Randers Kommune.

De fire indsatsområder er:

1. Fysiske tiltag.
2. Tilgængelighed.
3. Administrative og organisatoriske indsatser.
4. Højere kapacitetsudnyttelse og øget aktivitet.

Andelen af voksne danskere, der dyrker motion i naturen, er steget fra 37% til 44% fra 2011 til 2016, hvilket gør naturen til den mest populære idræts- og bevægelsesarena. På foreningsområdet i Randers er det begrænset, hvor meget outdoor aktivitet der foregår i naturen. I visionsaftalen kan der derfor være et potentiale i at fokusere på at hjælpe nye foreninger i gang med outdooraktiviteter.

Med en kobling til Naturparkplanen og udvikling på outdoorområdet, skal visionsperioden bidrage til at skabe et tættere samarbejde mellem indsatserne i Naturparkplanen, landdistriktsområderne og blandt andet det lokale foreningsliv og Friluftsrådet med henblik på at udvikle og skabe aktiviteter i naturen.

I planlægnings- og anlægsfasen skal der ved etablering af nye rum og rammer tænkes på tværs af sektorer, så de bedst mulige rammer for idræt og bevægelse sikres. I den forbindelse vil det være relevant at tage udgangspunkt i planerne for fremtidens Dronningborg Idrætscenter.

Kontaktperson:

Projektleder Jesper Jakobsen

Mail: jesper.jakobsen@randers.dk